

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-10-25
Besvaras senast
2022-11-15

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2022/23:6 Anonyma donationer till partierna

I september avslöjade TV4:s *Kalla fakta* hur fem av riksdagens partier aktivt har försökt att kringgå den lag som finns för anonyma partidonationer – en lag som ska förhindra korruption. Avslöjandet är både genant och problematiskt ur flera aspekter. Det här riskerar att undergräva tilltron till de politiska partierna och till demokratin.

I två av de berörda partierna, Socialdemokraterna och Liberalerna, fick Kalla faktas avslöjanden konsekvenser i form av att tjänstepersoner togs ur tjänst eller slutade på sitt jobb. De tre andra partierna – Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Moderaterna – har sagt att de inte vidtar några åtgärder alls eftersom inget lagbrott har begåtts.

Sedan dess har Kalla fakta också avslöjat att en samlingsstiftelse med mycket nära kopplingar till Sverigedemokraterna har tagit emot över 5 miljoner kronor i anonyma bidrag. Stiftelsens ordförande är Mattias Karlsson, som också är sverigedemokratisk partistyrelseledamot och riksdagsledamot.

Sverige har tidigare fått kritik för att ha slappa regler kring partidonationer, och Kalla faktas granskningar visar att det finns fog för kritiken. Flera av partierna förefaller ha uppbyggda system för att kringgå lagen, och det finns skäl att misstänka att det har hänt förut.

Lagstiftningen syftar till att medborgarna ska kunna följa vilka ekonomiska beroenden partierna kan anses ha och att det ska vara möjligt att granska dessa beroenden och hur de eventuellt påverkar den politik som bedrivs. Det är en fråga om transparens och öppenhet för väljarna.

Att partier har kopplingar till olika organisationer behöver inte i sig vara ett demokratiskt problem, men när partier har ekonomiska kopplingar som döljs för väljarna så undermineras också väljarnas möjlighet att granska partiernas politik och dess konsekvenser. Redan för fyra år sedan varnade Europarådets antikorrupsionsenhet Greco för att lagen är lätt att kringgå, exempelvis genom att anonyma gåvor delas upp.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Avser ministern att ta några initiativ för att skärpa lagstiftningen om
partidonationer?

.....

Märta Stenevi (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren